

Mladi junaki.

12. Rajši umreti nego lagati.

Odplula je angleška ladja iz Liverpoola proti Ameriki. Četrti dan po odhodu zapazijo med zaboji in raznim blagom skritega dečka. Deček ni imel ne očeta ne matere, ne sestre ne brata, nikakršnega prijatelja in variha. Nihče ni poznal devetletnega otroka, ki je bil jako slabo oblečen, sicer pa poštenega, nedolžnega obraza.

Privedejo ga k poveljniku ladje. Ta ga ostro ogori: »Kako si se predrznil skrivaj se splaziti na ladjo?«

»Moj očem so me privedli sem,« odgovori boječi deček, »ker pravijo, da me ne morejo več prerediti, pa tudi denarja nimajo do Halifaksa, kjer stanuje moja teta.«

Poveljnik pa noče verjeti, ker je bil že premnogokrat nalağan. Dan za dnevom ga povprašuje, odkod in kaj da je; a deček zmeraj enako odgovarja, ne več ne manj. Slednjič se poveljnik naveliča, zgrabi dečka za vrat, ga nerahlo strese ter pravi, da ga bo na jadrnik obesil, ako v desetih minutah ne pove resnice. Ubogi otrok brez prijatelja in zagovornika trepeteta pred ostrim poveljnikom. Veliko ljudi se zbere okrog nju. Poveljnik drži uro v roki in šteje minute. Deček postaja bled, vendar drži glavo po konci. Solze mu zalijejo oči. Osem minut je že minulo.

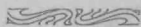
»Še dve minuti ti je živeti,« zagrozi poveljnik. »Govori resnico in reši si življenje, mladič!«

»Ali smem moliti?« vpraša otrok in milo pogleda v zarjaveli obraz trdosrčnemu možu. Poveljnik prikimava, a ne reče nobene besede.

Pobožni deček poklekne, sklene roke, povzdigne oči proti nebesom ter moli očenaš in češčenamarijo, potem pa še pristavi: »Preljuba nebeška Mati, vzemi me k sebi v nebesa. Pripravljen sem umreti, lagati pa ne morem!«

Vseh oči so bile obrnjene vanj, od raznih strani so se čuli vzdih; celo poveljnik je bil ginjen. In komu

bi se ne prikupil tak junak? Ubogi, zapuščeni deček je pripravljen umreti za resnico! Umreti more; lažati se — nikdar ne! Bog mu je poplašal. To se ve, da se mu ni nič žalega zgodilo, še veliko prijateljev si je pridobil, od vseh strani so ga obsipali z darovi.

Iz otroških let papeža Pija X.

Pokojni papež Pij X. je bil rojen 2. junija 1835 v lepi severoitalijanski pokrajini, ki je bila pred letom 1866. naša avstrijska last. Med mestom Trevizom in Vičenco, nekako v sredini, je vas Rijeze, rojstni kraj sv. očeta. Pri sv. krstu je dobil ime Jožef Melhijor. Imel je še enega brata in šest sestic. Starši so bili bolj ubožni, imeli so hišico z malim poljem. Oče Sarto je bil tudi občinski sluga in je služil na dan staro dvajsetico — »cvanciko«. Treba je bilo torej pridno delati in varčevati, da so pošteno preživili svojo družinico.

Mali Jožek ali Bepo, kakor so ga navadno imenovali, se je krepko razvijal, zdrav in vesel, pa jako nadarjen dečko in zelo blagočutnega srca. Njegovo posebno veselje je bilo streči pri sv. maši. Najljubši kraj v okolici domače vasi mu je bila četrť ure oddaljena kapelica Matere božje, kamor je ob nedeljah zahajal z očetom, večkrat pa tudi sam, da je nebeški Materi izročal in priporočal svoje otroške želje in potrebe. Tudi pozneje, ko je bil že škof in kardinal, je vselej obiskal to Marijino cerkvico, kolikorkrat je prišel v svoj domači kraj.

Ko je začel hoditi Bepo v domačo vaško šolo, sta takoj spoznala gospod župnik in učitelj njegov izredni talent, ki ga je bilo pač škoda, ko bi moral ostati skrit in zakopan v samotni vasici. Župnik pregovori očeta, da pošlje bistroumnega dečka v gimnazijo v pol ure oddaljeno mesto Kastelfranko. Obenem pa je dobri župnik sam pripravljaj nadebudnega dečka za vzprejemno preizkušnjo.